

08.07.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**08 Temmuz 2022
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

08 Temmuz 2022 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

— Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA-II) Kapsamında Akdedilen 2014 Yılı Türkiye İçin Ülke Eylem Programına Ait Finansman Anlaşmasında Yer Alan Operasyonel Uygulama ve İcra Dönemi Sona Erme Tarihlerinin Uzatılması Hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Komisyonu Arasında 8/6/2022 ve 23/6/2022 Tarihli Mektupların Teatisi Yoluyla İmzalanan Ekli Değişiklik Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5784)

— Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA-II) Kapsamında Akdedilen 2020 Yılı Türkiye İçin Yıllık Eylem Programına Ait Finansman Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Olarak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Komisyonu Arasında 8/6/2022 ve 23/6/2022 Tarihli Mektupların Teatisi Yoluyla İmzalanan Ekli Değişiklik Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5785)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Kocaeli İli, Dilovası İlçesi Sınırları İçerisinde “Rezerv Yapı Alanı” Olarak Belirlenen Sahada Yer Alan Bazı Taşınmazların Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5786)

— Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (2022-2030)’nın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5787)

— Nizip-Karkamış İl Yolu 28+889.06-31+371.69 Kilometreleri Arasındaki Yol Yapım Çalışmaları Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5788)

— İstanbul İli, Beykoz İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Kaynarca Mahallesi Etabı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Gösterilen Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5789)

— İstanbul İli, Beykoz İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Beykoz Batı Kesimi-Anadolu Feneri Mahallesi Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Gösterilen Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5790)

— İstanbul İli, Beykoz İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Alibahadır, Paşamandıra ve Öğümce Mahalleleri Etabı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Gösterilen Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5791)

— “154 kV Kızılcahamam-Kazan Enerji İletim Hattı Projesi” Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5792)

— “154 kV Nallıhan Trafo Merkezi Projesi” Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5793)

- İstanbul Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesinin Adının "İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Teknoloji Geliştirme Bölgesi" Olarak Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5794)
- Bursa İlinde Yapılacak Olan Polimer/Cips Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 4/11/2020 Tarihli ve 3181 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararının Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5795)
- Balıkesir İlinde Yapılacak Olan Polimer/Cips Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 28/10/2021 Tarihli ve 4710 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararının Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5796)
- Niğde İlinde Yapılacak Olan Elastan Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5797)
- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Bazı Mal ve Hizmetlerden Ücretsiz veya İndirimli Olarak Faydalanacakların Tespitine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5798)
- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü Maddesinde Yer Alan Tutarlarla İlgili Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5799)
- Beşeri Tıbbi Ürünlerin Fiyatlandırılmasına Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5800)

YÖNETMELİKLER

- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği
- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Spor Kulüpleri ve Spor Anonim Şirketleri Tescil Yönetmeliği
- Millî Savunma Bakanlığı Yayın Yönetmeliği
- Tıbbi Cihaz Klinik Araştırmaları Yönetmeliği

TEBLİĞ

- Kaliteli Çay Yaprağı Temini Amacıyla Budamaya Tabi Tutulan Çaylıklar Nedeniyle Üreticilerin Uğradığı Gelir Kaybının Tazminine Dair Tebliğ (No: 2022/14)

İLKE KARARI

- Adli ve İdari Yargı Hâkim ve Savcıları Hakkında 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 32 ve 118 inci Maddeleri Uyarınca Tesbit Edilen Birinci Sınıfa Ayrılma Esaslarına İlişkin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu İlke Kararı

KURUL KARARI

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 07/07/2022 Tarihli ve 10263 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 24/3/2022 Tarihli ve E: 2019/94, K: 2022/32 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 1/6/2022 Tarihli ve E: 2022/15, K: 2022/73 Sayılı Kararı

TMO Genel Müdürü Güldal'dan alım fiyatlarına ilişkin açıklama

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, alım fiyatlarının ekmeklik buğdayda 7 bin 450, arpada ise 6 bin 200 liraya ulaştığını belirterek, "Bunun buğdayda 1000, arpada ise 500 lirası hububat alım primi olarak bir ay sonra Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından üreticiye ödenecek." dedi.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, Konya'nın Cihanbeyli ilçesinde düzenlenen 'Tarla Günleri Etkinliği'nde hasat ve alım fiyatlarına ilişkin açıklamalarda bulundu.

Şu ana kadar Türkiye genelinde yüzde 30 civarında hasat yapıldığını bildiren Güldal, ülkedeki yağışlı dönemin sona ermesinin ardından çok yoğun bir hasat döneminin başlayacağını söyledi.

2022 hasat döneminde yoğunluğun Kurban Bayramı ve akabindeki günlerde yaşanacağını belirten Güldal, "TMO olarak 2022'de alım noktalarımızı hasat başlangıcından itibaren hazırladık. Tüm randevularımızı da internet üzerinden randevu almaya elverişli hale getirdik. Üreticilerimiz randevularını almaya başladılar. Baktığımızda 500'ün üzerinde bir alım noktası Türkiye genelinde üreticilerimize hizmet verecek. TMO'ya ciddi bir teveccühün ve ürün akışının geldiğini görüyoruz. Bundan da büyük memnuniyet duyuyoruz. Hasat dönemi bereketli geçiyor." şeklinde konuştu.

Primler, gelecek ay ödenecek

TMO'nun uyguladığı fiyatların piyasadaki en yüksek fiyatlar olduğuna dikkati çeken Güldal, üreticinin yanında olmayı sürdüreceklerini vurguladı.

Güldal, devamında şunları kaydetti: "Üreticinin hasadını yaptıktan sonra ürününü TMO'ya teslim etmesi konusunda herhangi bir mağduriyet yaşamaması için bayramın üçüncü günü, 11 Temmuz'dan itibaren kesintisiz, pazar günleri de dahil temmuz ayı sonuna kadar tüm iş yerlerimiz hizmet verecek. Üreticilerimizin hasat dönemi hayırlı olsun. Alım fiyatlarımız ekmeklik buğdayda 7 bin 450, arpada ise 6 bin 200 liraya ulaştı. Bunun buğdayda 1000, arpada ise 500 lirası hububat alım primi olarak bir ay sonra Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından üreticiye ödenecek."

Güldal, Türkiye'nin her yerine gittiklerini, fiyatlarla ilgili herhangi bir eleştiri veya bir problemin olmadığını da aktardı.

Tavuk eti ve yumurtası üretimi arttı

Türkiye genelinde tavuk eti üretimi, bu yılın mayıs ayında 2021'in aynı ayına göre yüzde 11,6 artarak 199 bin 900 tona, tavuk yumurtası üretimi de yüzde 1 yükselişle 1,59 milyar adede çıktı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2022 yılı Mayıs ayına ilişkin kümes hayvancılığı üretimi verilerini açıkladı.

Buna göre, mayısta 199 bin 900 ton tavuk eti üretimi gerçekleşti. Üretim, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 11,6, aylık bazda da yüzde 0,4 arttı.

Türkiye'de mayısta 1 milyar 590 milyon 600 bin adet tavuk yumurtası üretimi yapıldı, yıllık bazda yüzde 1, aylık yüzde 0,2 artış kayıtlara geçti.

Mayısta 111 milyon 428 bin tavuk kesildi. Kesilen tavuk sayısı Mayıs 2021'e kıyasla yüzde 12,3 arttı.

Bu dönemde hindi eti üretimi, yıllık bazda yüzde 1,7 artarak 4 bin 140 tona yükseldi.

Ocak-mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre kesilen tavuk sayısı yüzde 12,7, hindi eti üretimi yüzde 9,6, tavuk eti üretimi yüzde 9,3 artarken tavuk yumurtası üretimi yüzde 0,2 azaldı.

Toplanan inek sütü miktarı yüzde 3,8 arttı

Türkiye genelinde ticari süt iletmecilerince toplanan inek sütü miktarı, bu yılın mayıs ayında aylık bazda yüzde 3,8, artış kaydederken 2021'in aynı ayına göre ise yüzde 1,6 oranında azaldı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2022 yılı Mayıs ayına ilişkin süt ve süt ürünleri üretimi verilerini açıkladı.

Buna göre, ticari süt iletmelerince toplanan inek sütü miktarı mayısta aylık bazda yüzde 3,8 artış kaydetti. Toplanan inek sütü miktarı, mayısta yıllık bazda yüzde 1,6 gerileyerek 891 bin 709 tona dt. Toplanan inek sütü miktarı ocak-mayıs döneminde de geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 2,8 azaldı.

Ticari süt iletmelerince yapılan içme sütü üretimi, mayısta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 6,2 artarak 129 bin 683 ton oldu. Ocak-mayıs döneminde de içme sütü üretimi yıllık bazda yüzde 6,5 azalışla 628 bin 124 ton olarak gerçekleşti. İçme sütü üretimi mayısta aylık bazda yüzde 6,4 yükseldi.

Mayısta ticari süt işletmeleri tarafından yapılan yoğurt üretimi geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5,9 artarak 98 bin 385 tona yükselirken, ocak-mayıs döneminde yıllık bazda yüzde 4,1 artışla 459 bin 854 tona ıktı.

İnek peyniri üretimi mayısta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 3,6 azalarak 59 bin 698 tona geriledi, ocak-mayıs döneminde de yıllık bazda yüzde 5,2 azaldı ve 295 bin 625 ton olarak kayıtlara geçti.

Ayran retimi, mayısta geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 36,6 artarak 66 bin 566 tona, tereyağı üretimi yüzde 8,3 artışla 7 bin 547 tona ıktı. Ocak-mayıs döneminde ayran üretimi yıllık bazda yüzde 30,7, tereyağı üretimi yüzde 41,2 yükseldi.

BDDK'dan kredi kısıtlama kararında esneme

Döviz varlığı olan şirketlerin TL kredi kullanımına sınırlama getiren BDDK kararı esnetildi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), ticari kredilerin kullanımına sınırlama getiren kararında yeni bir değişikliğe gitti.

Karara göre şirketler, bağımsız denetçiye onaylatarak bankalara verecekleri belgeleri yeminli mali müşavir onayıyla da alabilecek.

Kredi kullanabilmek için belge verme yükümlülüğü olan şirketlere beyanları esas alınarak kredi verilecek. Kredi alan şirket, beyanlarını doğrulayan belgeleri 3 ay sonra verebilecek.

BDDK'den yapılan açıklamaya göre, söz konusu yeni karar, genel manada bir önceki karara göre hem bankalar hem şirketler açısından uygulamayı kolaylaştıracı birtakım değişikliklerin yanı sıra kararın etkinliğini artırıcı değişiklikler içeriyor.

Karar kapsamındaki şirketlerin bağımsız denetçiye onaylatmak suretiyle bankalara tevdi etmeleri gereken bilgi ve belgelerin yeminli mali müşavirlerce onaylı olarak da alınabilmesi sağlandı.

Beyan esasına göre kredi

Önceki karara göre kredi başvurusu sırasında bilgi ve belge temin etme yükümlülüğü bulunan şirketlerin beyanları esas alınmak suretiyle kredi kullanmaları mümkün hale getirildi.

Kredi kullanımı sonrasında ise bu beyanların doğruluğunu üçer aylık takvim dönemleri halinde bağımsız denetçi veya yeminli mali müşavirlerce onaylı olarak bankalara tevdi etmeleri gerektiği düzenlendi, böylelikle şirketlerin belge yükü azaltılmış oldu.

Yeminli mali müşavirlerin sürece dahil edilmesi nedeniyle kararın uygulanmasında esas alınacak en güncel finansal tabloların (konsolide finansal raporlama yükümlülüğü bulunan şirketler hariç) VUK ve ilgili düzenlemeleri uyarınca geçici vergi dönemleri dahil vergi dairesine sunulmuş olan en güncel finansal tablolar olarak uygulanmasına karar verildi.

Şirketlerin bağımsız denetime tabi olup olmadığı hususunda bankalarca tereddüt yaşanması halinde şirketlerin bağımsız denetime tabi olmadıklarını bankalara belgelendirebilmeleri için yeminli mali müşavirler veya bağımsız denetçiden alacakları belgelerin yanında serbest muhasebeci mali müşavirlerden de bu durumları tevsik edici belge alabilmelerinin önü açıldı.

Kapsam dışı bırakılanlar

Bankaların kredi müşterisi dışında 3. taraflara ödeme taahhüdünde bulunduğu doğrudan borçlandırma sistemi, kurumsal kredi kartları ve tedarikçi finansmanı gibi ürünler ticari hayatın olağan işleyişini etkilememek bakımından kapsam dışı bırakıldı.

Konsolide mali tablo hazırlama yükümlülüğü bulunan şirketler için bu karar kapsamındaki kredi sınırlamalarına yönelik yapılacak değerlendirmede bu şirketlerin yurt dışı bağlı ortaklık ve iştiraklerinin dahil edilmemesine karar verildi. Böylece yurt dışındaki bağlı ortaklık ve iştiraklerin yabancı para varlıklarının da sınırlama kapsamındaki hesaplardan muaf tutulması sağlandı. Bağımsız denetim yükümlülüğü ilk defa 2022 yılı sonunda başlayacak şirketler de karar kapsamından muaf tutuldu.

Factoring, finansal kiralama ve finansman şirketleri karar kapsamına alındı

Düzenleme arbitrajı ve rekabet eşitsizliği doğurmaması açısından factoring, finansal kiralama ve finansman şirketleri de karar kapsamına alındı.

Ayrıca, kararın etkinliğini artırmak amacıyla şirketlerin yabancı para nakdi varlık hesaplarına dahil edilecek kalemlerde de birtakım değişiklikler yapıldı. Şirketlerin bankalarla yaptıkları swap işlemleri yoluyla kararın etkinliğinin azaltılmasının önüne geçilmesi amaçlandı.

Bunun yanında, şirketlerin kullanacakları krediler için üçer aylık takvim dönemlerini izleyen ay sonuna kadar serbest muhasebeci mali müşavirler, yeminli mali müşavirler veya bağımsız denetçi onaylı olarak bankalara ve diğer kuruluşlara tevdi etmesi gereken belgeleri tevdi etmemesi veya tevdi etse bile bu belgelere göre yanlış beyanda bulunduğu tespit edilmesi halinde söz konusu şirketlere TL cinsinden yeni bir nakdi ticari kredi kullandırılmayacağı ve 30 Haziran 2022 tarihinden itibaren bu şirketlere kullandıran TL cinsinden ticari nitelikli tüm nakdi kredilere yüzde 500 risk ağırlığı uygulanacağı kararlaştırıldı.

Kredi ve mevduat faizleri tırmandı

Üst üste gelen önlemler bankaların kredilerde sıkılaştırmaya gitmesine neden olurken, kredi ve mevduat faizlerinde yükseliş devam ediyor.

Son düzenlemelerin ardından banka kredilerinde frene basıldı. Kamu bankaları, ikinci el konut ve tüketici kredisi büyümesini sınırlayan bir politika izliyor. Hem ucuz TL kredilere artan talep hem de Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) başta olmak üzere alınan önlemlerin maliyet artırıcı etkisi ile kredi ve mevduat faizleri de sert yükselişe geçti.

Reuters'ın bankacılık kaynaklarından edildiği bilgiye göre, bazı kamu bankaları ikinci el konut kredisi kullanımı üst limitini 150,000 TL'ye kadar düşürdü. Benzer şekilde kamu bankalarında şube bazlı kredi miktarı ve kredi sayısı uygulaması ile de kredi kullandırmayı azaltıcı önlemler alınıyor.

Dolar mevduat faizi yüzde 6.5'i aştı

Ekonomi yönetiminin krediler üzerinden aldığı önlemlerin maliyete yansımalarıyla bir süredir yükselişte olan mevduat ve kredi faizleri ise özel bankalarda daha da yükseldi. Artan maliyetlerin yansıdığı TL mevduat faizleri yüzde 25'lere doğru giderken, dolar mevduatlarında geçen aylarda yüzde 5 seviyesinde olan faiz bazı bankalarda yüzde 6,5'in üzerine çıktı, Euro mevduatlarında ise bu oran yüzde 5'e yaklaştı. Sektörde bireysel ve ticari kredi faizleri de yükselişini sürdürüyor.

Bankacılar 13 haftalık kurdan arındırılmış bakıldığında tüketici kredilerinde büyüme hızının nisan sonundaki yüzde 30'lardan haziran sonu itibarıyla yüzde 60'a ulaştığına dikkat çekiyor. Aynı dönemde ticari kredilerde ise büyüme hızı yüzde 55'ten yüzde 40'a doğru geriledi.

Hükümetin ekonomi politikasında cari açığı azaltmak adına istihdam ve ihracat odaklı kurumsal krediler teşvik ediliyor. Ancak düşük faiz politikası nedeniyle TL'de değerini koruyamayan bireyseller ise iç tüketimi canlandıracak şekilde yüksek kredi kullanımını tercih ediyor.

Amaçlanan kredi büyümesinden farklı olarak yüksek enflasyon ortamında bireysel kredilerde aşırı hızlanma trendi ise kamu bankaları tarafından BDDK adımlarına da paralel olarak son dönemde sınırlanmaya çalışılıyor.

"Sabit faizli tahvil, likidite sıkışıklığına neden oldu"

Konu hakkında bilgi sahibi üst düzey bir bankacı, "Bazı kamu bankaları konut kredilerinde üst limiti 150,000 TL'ye indirdi. Bazıları ise maksimum 500,000 TL konut kredisi kullanıyor" dedi ve ekledi: "Bankalarda ayrıca bir likidite sıkıntısı oluşmuş durumda. TCMB'nin son düzenlemeleri sonrası bankaların sabit faizli DİBS portföylerini artırmaları likidite sıkışıklığına neden oldu. TL'de sıkışıklığın artmasının da mevduat faizlerindeki yükselişte etkisi büyük" dedi.

Tüketici kredisinde talep patlaması

TCMB, "liralaşma" kapsamında döviz mevduatı karşılığı TL sabit kuponlu tahvil tutulması yönünde adımlar atarken, teminat sisteminde TL'nin ağırlığını artırıcı adımları daha kuvvetlendirdi. Bu adımlar bankaları devasa tutarlarda sabit kuponlu uzun vadeli tahvile yönlendirdi ve likidite bu alana kaydı.

Bir diğer bankacı ise, "Enflasyon nedeniyle bireyler krediye dayalı iç tüketime yönelmiş durumda. Faizler kademeli artıştıydı ancak enflasyon yüzde 80, kredi faizi yüzde 30 olunca son üç aydır bireysel başta olmak üzere tüm kredilerde ciddi bir talep patlaması gördük. Maliyetler BDDK kararlarıyla yükseltildi" diye konuştu.

BDDK, 100,000 TL üzerindeki tüketici kredileri için vade sınırını 24 aydan 12 aya düşürürken, kredi kartı asgari ödeme tutarlarını yüksek miktarlar için haziran başında artırmıştı. Ayrıca konut kredilerinde de 10 milyon TL üzeri değer için kredi kullanımı yasaklandı, değere göre limitler getirildi.

İTO Başkanı'ndan erken kış uyarısı: Gaz bulabilecek miyiz, bulursak parasını ödeyebilecek miyiz?

Enerjide arz güvenliği ve yüksek fiyatlara dikkat çeken İTO Başkanı Şekib Avdagiç, iki önemli nokta olduğuna dikkat çekerek, “Birincisi gaz bulabilecek miyiz, ikincisi bulursak parasını ödeyebilecek miyiz? 1000 metreküpü 1300 dolarla çıkan doğalgazın, önümüzdeki kışa girerken 2500-3000 dolarla çıkacağı yönünde bir bilgi akışı var” dedi.

Merve YİĞİTCAN

İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) temmuz ayı meclis toplantısı, Kurban Bayramı tatili nedeniyle bu ay bir hafta erkene çekilerek dün gerçekleşti. Uzun bir aradan sonra tamamen yüz yüze yapılan ikinci meclis toplantısında İTO Başkanı Şekib Avdagiç, gerçekleştirdiği konuşmada küreselde ve yurtiçinde yaşanan önemli gelişmelere değindi.

Rusya-Ukrayna Savaşı'nın büyüme üzerindeki olumsuz etkilerini paylaşan Avdagiç, konuşmasında enerjide arz güvenliği ve yüksek fiyatların önümüzdeki kış çok fazla gündeme geleceğine ilişkin mesajlar verdi.

Sadece Türkiye'nin değil bütün Avrupa'nın önünde, kışa girerken iki önemli konu olduğunu söyleyen Avdagiç, “Birincisi yakıt bulabilecek miyiz, gaz bulabilecek miyiz? İkincisi bulursak bile parasını ödeyebilecek miyiz? Bu sadece Türkiye'nin değil tüm

Avrupa'nın sorunu olacak. 1000 metreküpü 1300 dolarla çıkan doğalgazın, önümüzdeki kışa girerken 2500-3000 dolarla çıkacağı yönünde bir bilgi akışı var Rusya tarafından" diye konuştu.

“Enerji tasarrufuna yoğunlaşmalıyız”

Küresel ekonomiyi derinden etkileyen derinden etkileyen en önemli konunun enerji fiyatları olduğuna dikkati çeken Avdagiç, Uluslararası Enerji Ajansı'na göre, termostatin Avrupa binalarında sadece 1 santigrat derece tasarruf yönünde ayarlanmasının gaz kullanımını yılda 10 milyar metreküp azaltacağını kaydetti. Avdagiç, “Enerji tasarrufu Türkiye'nin de öncelikli konularından biridir. Ve bizim bu konuya önümüzdeki dönemde çok daha fazla yoğunlaşmamız gerekiyor. Daha da önemlisi, enerji tasarrufu, ithal enerji bağımlılığı oldukça yüksek olan Türkiye için cari dengenin iyileştirilmesi için vazgeçilmezdir ve elzemdir” diye konuştu.

Avdagiç, Merkez Bankası'nın bu konuya ilişkin bir araştırmasına değinerek, şöyle devam etti: “Araştırmaya göre, yenilenebilir enerji kaynaklarında ve enerji verimliliğinde ‘makul’ artışlar sağlanması halinde, 2030'da Türkiye'nin cari işlemler dengesinde 21 milyar dolara yakın bir iyileşme elde edilebilecek. Yine aynı araştırmada, yenilenebilir enerji payındaki yüzde 10 puanlık artışın net ithal enerji payında yüzde 6,5 puanlık düşüş ve cari işlemler dengesinde 4,5 milyar dolar iyileşme sağlayabileceği ifade ediliyor.”

Konutlarda yüzde 35 tasarruf oldukça yüksek

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı 'Konutlarda Isı Yalıtım Kredi Paketi'ne değinen Avdagiç, bu paketin büyük imkanlar sunduğunu belirtti. Şekib Avdagiç, “Konutlarda Isı Yalıtım Kredi Paketi”nin çok mühim olduğuna inanıyoruz. Paket büyük imkanlar sunuyor. 60 ay vadeli yüzde 0,99 faiz oranıyla kredi kullanımı fırsatı getiriyor. Doğalgazda yüzde 99 dışa bağımlı olan Türkiye'de gazın 3'te 1'i konutlarda tüketiliyor. Dolayısıyla yüzde 35 tasarruf oldukça yüksek bir değeri ifade ediyor” diye konuştu.

Avdagiç, üretici fiyatlarındaki en yüksek artışın enerji girdilerinde yaşanmasının dikkat çekici olduğunu belirterek, akaryakıt fiyatlarındaki artışla birlikte TÜFE'de ulaştırma alt endeksinin yıllık enflasyona katkısının da 19 puan seviyesinde olduğunu kaydetti.

“Yüksek gıda fiyat artışını olağan göremeyiz”

Enflasyonla mücadelede gıda fiyatlarındaki artışa dikkati çeken İTO Başkanı Şekib Avdagiç, yıllık tüketici enflasyonunun 23,4 puanlık bölümünün ise gıda fiyatlarındaki artıştan geldiğini vurguladı. Türkiye'nin bu konunun üzerinde dikkatle durması gerektiğini belirten Avdagiç, “Tarımsal potansiyeli büyük bir ülke için bu oranda yüksek gıda fiyat artışını olağan göremeyiz. Gıda fiyatları tüm dünyada rekor düzeylerde arttı, artmaya da devam etmesi bekleniyor. Ancak mevcut tablo, dünyanın artık stratejik bir sektör olarak gördüğü tarım ve gıda sektörüne yönelik politikaları yeniden ve radikal bir biçimde gözden geçirmemiz gerektiğine işaret ediyor” dedi.

“Vergi baremleri yeniden düzenlenmeli”

Avdagiç, İTO olarak enflasyonda hareketlenme başladığından beri işverenlerin üretim ortağı olan çalışanlarını hayat pahalılığına ezdirmemesi gerektiğini savunduklarını kaydetti. Avdagiç, şöyle devam etti: “Çalışanlarımızın insanca yaşayabilecekleri bir gelire sahip olmaları ve artan refahtan eşit ölçüde pay alabilmeleri, verimli bir üretim için temel şarttır. Bunu sağlamak da sadece hükümetin değil, iş dünyası olarak bizim de sorumluluğumuz altındadır. O yüzden biz hem çalışımızın refahının artmasını, hem de alım gücünün korunmasını vazifemiz olarak görüyoruz. Bu çerçevede asgari ücretin Temmuz ayından itibaren 5 bin 500 liraya çıkarılması kararını memnuniyetle karşılıyoruz. Bununla birlikte, vergi baremlerinin asgari ücret artışına bağlı olarak düzenlenmesini bekliyoruz.”

Forekste dolar hala kral, euro ve sterlinin işi zor

Küresel para birimi piyasalarında doların hakimiyeti sürüyor. Dolar endeksi 20 yılın zirvesinden uzaklaşmazken, resesyon endişeleri Euro'yu, İngiltere'deki siyasi kriz ve geçim krizi sterlini vuruyor. Gelişen ülke paralarında ise bu yıl dolar karşısında değerlenen yok. TL ise kayıplarda başı çekiyor.

Hilal SARI

İngiltere Başbakanı Boris Johnson'ın istifası, Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde'ın açıklamaları, ABD Merkez Bankası'nın önceki gece yayınlanan son toplantısına ilişkin tutanaklardaki şahin tutum ve başta Euro Bölgesi olmak üzere küresel ekonomiye yönelik resesyon endişeleri, foreks piyasalarında da sert hareketler getiriyor.

“AB'ye yakın bir isim sterlini destekler”

STERLİN: Johnson'un yönetiminde iktidarda olan Muhafazakar Parti'den 30'u bakan ve bakan yardımcısı, 50'den fazla milletvekilinin “artık Johnson yönetiminde çalışmak istemedikleri” gerekçesiyle istifa etmesi sterlini Mart 2020'de görülen diplere doğru düşüşe geçirdi ve sterlin/dolar TSI 15:52 itibariyle 1,1876'ya kadar geriledi. Ancak İngiltere Merkez Bankası faiz artışlarına başlamış olmasına rağmen, sterlin, dolar karşısında hem Brexit'ten hem de geçen yıldan bu yana değer kaybediyor. COVID-19 karantinalarıyla sterlin dolar karşısında 1,14 ile Mart 2020'de tarihi dip düzeylerini görmüştü. Almanya merkezli yatırım bankası Berenberg'den kıdemli ekonomist Avrupa Birliği'ne karşı daha yumuşak tutum izleyecek yeni bir başbakanın sterlini de

destekleyeceği görüşünde. Sterlin euro karşısında ise yükselişte ancak ekonomi zayıf büyüme, akut bir işgücü darboğazı ve 40 yılın zirvesinde bir enflasyonla boğuşmaya devam ediyor ve İngiltere Merkez Bankası, Bloomberg'de yer alan bir habere göre bu mükemmel fırtına içinde sıkışmada vites düşürebilir. Bu da sterlinde yeni düşüşler getirebilir.

ECB'nin eli kolu bağlı, euro'da düşüş sürecektir

EURO: Rus doğalgazına bağımlılığın Almanya gibi birçok ekonomide resesyon getirebileceği endişeleri devam ederken, euro/ dolar paritesi de 20 yılın yeni dip seviyelerini test etmeyi sürdürüyor. Carmignac Asset Management'tan yatırım komitesi üyesi Kevin Thozet, Reuters'a verdiği demeçte "Euro serbest düşüşte ve ECB'den herhangi bir yetkiliden açıklama yok. Sanki bir sığınakta kilitli kalmış gibiler. Temmuzda 50 bps artış yapabilirler, muhtemelen de yapmaları gerekecek" diyor. Ancak Lagarde'ın "orantılı bir artış" olacağına ilişkin açıklamaları piyasalarda 25 bps bir artış beklentisini destekliyor.

"Almanya'da imalat resesyona giriyor"

Bloomberg TV'ye konuşan Plurimi Wealth CIO'su Patrick Armstrong ise "ECB faizi sıfır düzeyine getirmeli. Almanya'da imalat resesyona giriyor" diyerek, birliğin ekonomik verilerin euro'daki zayıflığı sürdürüceğine işaret ediyor. Haziran imalat PMI verileri de görünümün bozulduğuna işaret etmişti ve dün açıklanan Almanya mayıs sanayi üretimi beklentilerin altında yükseldi. ECB'nin daha şahin bir tutum sergileyerek 50 bps artış yapması ve ekim ve aralık toplantılarında da sıkışmanın süreceğine işaret etmesi, euro'yu destekleyecek bir unsur olarak görülüyor. Ancak ING bir müşteri notunda "ECB'nin eli kolu bağlı olabilir. Resesyonla karşı karşıyayken agresif bir faiz artışıyla euro'yu desteklemesi zor" değerlendirmesini yapıyor. Deutsche Bank ise "Spoiler verelim, evet paritede eşitlik olası" diyor. Bankanın Foreks Araştırmaları Küresel Direktörü George Saravelos "Eğer Avrupa ve ABD 3. çeyrekte resesyona düşerse ve Fed faiz artışlarına devam ediyor olursa, 0,95-0,97 düzeyleri görülebilir" diyor.

JAPON YENİ: Güvenli liman olarak görülen Japon yeni ise dolar karşısında yıl başından bu yana yüzde 15'in üzerinde değer kaybetti. Japonya Merkez Bankası'nın gevşek para politikalarını sürdürmesi dolar/yen paritesinde 137'yi de aşarak Eylül 1998'den bu yana en yüksek düzeye ulaştı.

İSVİÇRE FRANGI: Bir diğer güvenli liman para birimi İsviçre frangı euro karşısında 7 yılın zirvesinde. Frank/euro 1,01 ile Ocak 2015'ten bu yana en yüksek düzeyi gördü.

Dolar 'güvenli liman' 20 yılın zirvesinden inmiyor

DOLAR: Kriz anlarında güvenli liman olarak görülen dolarda güçlü seyir resesyon endişeleriyle daha da güçlendi. Fed'in tutanaklarında daha da şahin bir tutum gelmesi, doların güçlü seyrini koruyacağına işaret ve "dolar kral" görüşlerini destekler nitelikte. Dolar, hem G10 paralarının büyük bir kısmı karşısında, hem de gelişen ülke

paraları karşısında 20 yılın zirvelerinde geziyor. Dolar endeksi önce Fed'in sıkılaşma döngüsü, sonrasında Ukrayna Savaşı'yla son 6 ayda istikrarlı bir şekilde yükselerek önceki gün 107,264 ile Ekim 2002'den bu yana görülmemiş bir düzeye çıktı. Fed'in sıkılaşmaya 75 bps ile devam etmesi ve bilanço küçültme sürecini başlatması, doları daha da güçlendirecek unsurlar olarak görülüyor. Öte yandan, uzmanlar bir görüş birliğine varmamış olsa da, ABD'de bir resesyon olasılığı dolarda ters yönlü bir harekete neden olabilir. Plurimi Wealth'ten Armstrong ABD'nin resesyona kesin kez gireceği görüşlerine katılmıyor. Birçok uzmana göre de enerji krizini çok daha derin yaşayan Euro Bölgesi ve İngiltere, resesyona ABD'den daha yakın durumda. Carmignac'tan Thozet de "Piyasalar muhtemelen resesyon riskini abartıyor veya resesyonun çok hızlı geleceğini varsayıyor" değerlendirmesini yapıyor.

Gelişen paralar için zorluklar devam ediyor

Rus rublesi ve Brezilya reali dışında dolar karşısında bu yıl değer kazanan para birimi yok. Hong Kong dolarından, Macar forintine, Malezya ringitinden, Hindistan rupisine, Türk Lirası'nın da aralarında olduğu gelişen ülke paraları Fed'in sıkılaşmaya başladığı 2022 yılında dolar karşısında değer kaybetti. Türk Lirası, yüzde 30'un üzerinde değer kaybederek dolardaki güçlü seyrin en çok vurduğu para birimi oldu. Macar forinti, Arjantin pesosu, Mısır lirası, Polonya zlotisi, Çekya korunası, Güney Kore wonu, Tayland bahtı dolar karşısında yüzde 8 ila 22 değer kaybeden para birimleri arasında.

Resmi Gazete'de yayımlandı | Milyonlarca çalışanı ilgilendiriyor: En az 1224 lira ödenecek

Resmi Gazete'de milyonlarca çalışanı ilgilendiren bir karar yayınlandı. Karara göre artık şirketler kendi bünyelerinde yemek ve ulaşım hizmeti vermiyorsa çalışanlara 1224 lira ödeme yapacak.

Resmi Gazete'de yayınlanan karar Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından imzalandı.

Karara göre işyerleri artık kendi bünyelerinde çalışanlarına yemek vermiyorsa günlük yemek ücreti 34 liradan 51 liraya yükseltildi. Böylece yüzde 50 oranında artış gerçekleşmiş oldu.

Haftanın 6 günü çalışan bir işçiye ayda asgari olarak 1224 lira yemek parası verilmesi gerekecek.

Yol ücretleri de değişti. İşyerleri ulaşımı servisle karşılamıyorsa günlük 17 lira çalışanına yol ücreti vermesi gerekiyordu. Bu ücret ise yeni düzenlemeyle 25,5 liraya çıkarıldı. Yol ücretinde de yüzde 50 artış yapıldı. Haftanın 6 günü çalışan bir işçiye ayda asgari olarak 612 lira yol parası verilmesi gerekiyor.

İhracat ve ithalatta düşüş beklentisi

Dış Ticaret Beklenti Anketi, üçüncü çeyrekte ihracat ve ithalatta yönelik beklentilerin zayıfladığını ortaya koydu.

Ticaret Bakanlığı'nın Dış Ticaret Beklenti Anketi'ne göre İhracat Beklenti Endeksi, üçüncü çeyrekte bir önceki çeyreğe göre 2,2 puan düştü. İkinci çeyrekte 121,3 olan endeks, üçüncü çeyrek için 119,1 seviyesine geriledi. Endeks geçen yılın aynı dönemine göre ise 8,5 puan azaldı.

Yılın üçüncü çeyreğinde, gelecek 3 aya ilişkin ihracat beklentisi, endeksi artış yönünde etkilerken ihracat sipariş beklentisi, şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyi ve son 3 aydaki ihracat sipariş düzeyine yönelik değerlendirmeler azalış yönünde yansıdı.

Bu yılın üçüncü çeyreğine ilişkin İthalat Beklenti Endeksi ise ikinci çeyreğe kıyasla 2 puan azalarak 108,6 seviyesine geriledi. Endeks geçen yılın aynı dönemine göre de 5,9 puan azaldı.

İthalat Beklenti Endeksi'ni gelecek 3 aya ilişkin ithalat beklentisi, şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyi sorularına yönelik değerlendirmeler artış yönünde etkilerken gelecek 3 aya ilişkin ithalat birim fiyatı beklentisi ve son 3 aydaki ithalat sipariş düzeyi sorularına yönelik değerlendirmeler azalış yönünde etkide bulundu.

Enflasyonda aralık belli, peki şubat-martta beklenen ne?

Alaattin AKTAŞ

08 Temmuz 2022 Cuma

✓ Enflasyonda aralık ayında nasıl bir eğilim ortaya çıkacağını artık herkes biliyor, tahmin edebiliyor. Şimdi şubat ve martta enflasyonun kontrol altına alınacağı dile getiriliyor. Yani düşüş daha da hızlanacak mı, yoksa yatay bir gidiş mi ortaya çıkacak? Kastedilen ne, pek belli değil...

Enflasyonda önümüzde iki dönemeç var. Birini aralıkta döneceğiz. Yıllık oran gerilemeye başlayacak. Bu zaten uzun zamandır dile getiriliyor ve bilinen bir durum. Son olarak Maliye Bakanı Nebati de bunu bir kez daha söyledi.

İkinci dönemeci ise Cumhurbaşkanı Erdoğan açıkladı. Erdoğan, şubat ve mart aylarında enflasyonun kontrol altına alınacağını belirtti.

Aslında bu açıklama, enflasyonun şimdi kontrol altında olmadığını da itirafı. Gerçi bu gerçeği herkes görüyor; zaten şimdi tutup mevcut durumu **“enflasyon kontrol altında”** diye nitelemek de olmaz ki...

Aralıkta olacağı bilmeyen yok

Yıllık TÜFE artışı haziran sonunda yüzde 78.62 ve bu oranın aralık ayına kadar daha da artması kaçınılmaz. Geçen yılın temmuz, ağustos, eylül, ekim ve kasım ayları toplamındaki fiyat artışı yüzde 10.48’di. Dikkat edin, beş aylık artış!

Fiyatlar geçen yıl aylık bazda “yürüye yürüye” gidiyordu, bu yıl ise **“koşa koşa”** artıyor!

Dolayısıyla temmuz-kasım dönemindeki toplam artış bir mucize olmazsa yüzde 10.48’in çok üstüne çıkacak ve haziran sonunda yüzde 78.62 olan yıllık artış da kasım sonunda çok daha yukarıda gerçekleşecek.

Maliye Bakanı Nebati'nin "**Cumhurbaşkanımıza söz verdim, enflasyon aralıkta düşecek**" demesinin altında yatan ise geçen yılın aralık ayındaki yüzde 13.58'lik rekor oran. Çok büyük olasılıkla bu yıl aralıkta bu düzeyde bir artış görülmeyecek ve yıllık oran da kasım sonundaki düzeye göre daha düşük oluşacak.

Ama yine vurgulayalım; bu yalnızca son bir yıldaki fiyat artış hızının düştüğünü gösterecek, fiyatların düştüğünü değil!

5 Temmuz'da da yazmıştım. Temmuz-kasım dönemindeki artış, geçen yılki düzeyde kalsa kasım sonundaki yıllık oran yüzde 78.62 olacak, aralıkta yüzde 5 artış yaşansa bu durumda aralık sonundaki oran yüzde 65'e inecek. Yani yılı yüzde 65 enflasyonla kapatacağız.

Dolayısıyla 2022 enflasyonu hiçbir şekilde yüzde 60'ın altına inmeyecek. Ama daha yüksek oranlar için engel yok!

Benim aralık sonu için tahminim yüzde 65-75 aralığında bir oran.

ŞUBAT VE MARTTA NE OLACAK?

Aralık ayını bu şekilde hallediyoruz. Yıllık hesaptan yüzde 13.58 çıkıyor, yerine daha düşük bir oran giriyor ve "**enflasyon düşüşe geçiyor**", çalsın davullar!

Şimdi sırada şubat ve mart var...

Cumhurbaşkanı Erdoğan'a göre enflasyon şubat ve martta kontrol altına alınacak.

Enflasyonun kontrol altında olmasından ne anlamak gerektiğinin de somut bir ölçüsü yok. Burada kastedilen herhalde artış oranının ılımlı olacağı...

Yoksa kastedilen yıllık oranın bu aylarda hızla gerileyeceği mi, bilmiyoruz.

Yıllık oran ocakta da düşebilir

3 Şubat 2023 Cuma günü ocak ayının oranı açıklanacak. Bu yılın ocak ayındaki yüzde 11.10'a göre daha düşük bir gerçekleşme çok muhtemel. Dolayısıyla aralıkla birlikte başlayacak yıllık orandaki gerileme ocakta da sürecektir. İşte bu gerilemenin öğrenileceği tarih de 3 Şubat.

Peki martta ne olacak? Bakın o biraz kritik!

Bu yıl şubattaki artış yüzde 4.81, marttaki artış yüzde 5.46, nisandaki artış yüzde 7.25.

Aralık ve ocakta yüzde 13.58 ve yüzde 11.10'un altında kalmak kolay tabii ki ama aynı durum sonraki üç ay için pek söylenemez.

Hele hele o aylarda dünyanın ve bizim ne durumda olacağımızı kestirmek hiç mümkün değilken...

Döviz durduramazsak...

Yaşadığımız enflasyonun çok önemli bir kısmını bizim yarattığımız gerçeği ortada. Bunun nedeni de kur artışı.

Geçen yıl aralıkta başlatılan KKM ve sonrasında alınan bir dizi kararın özü de kuru tutabilmek. Ama yok; tutamıyoruz, zorlanıyoruz!

Dolayısıyla önümüzdeki aylarda bu zorluk iyice artacak. Bir de uluslararası alanda özellikle enerji fiyatları daha da artarsa bizi çok zorlu bir kış bekliyor demektir. Aynı miktar enerji ithalatına daha çok döviz gerekecek demektir.

İşte o zaman kuru tutmak hiç mümkün olmaz. Döviz arttığı sürece de fiyatları tutmak mümkün olmaz.

Önümüzde böylesine çok ve bizim kontrol edemeyeceğimiz belirsizlik varken, kontrolümüzde olacak araçları da kullanmıyor ya da kullanamıyorken 2023'teki enflasyonun seyrine ilişkin tahminleri bir temenniden öteye geçmez.

“Hak etmek” kültürü...

Ferit Barış PARLAK

08 Temmuz 2022 Cuma

Yaşadığımız süreçte akla ilk “Hak arama kültürü” geliyor...

Bu konuda kültür oluşturmak, gelişmişlik adına büyük önem taşıyor...

Ama...

Öncelikle, “Hak etme kültürü” kazanmamız gerekiyor...

Çünkü, “Haksız yetki/kazanç/uygulama” verimsizliği ve toplumsal gerilemeyi/erimeyi hızlandırıyor...

Örneğin siyasetçi...

Siyasetçi olmayı/temsil etmeyi hak etmesi gerekiyor...

Nasıl hak edecek?

Bilgisiyle, yönettiği toplumun refahını artıracak politikalar/projeler üreterek/uygulayarak...

Öğretmenin “öğretmen”,

Mühendisin “mühendis”,

Çiftçinin “çiftçi” gibi yetişmesi/yüksek refahla yaşaması için eğitim/çalışma sistemi/kültürü oluşturma ehliyetini taşıyarak...

Vb...

Tabii ki, “öğretmen” de öğretmen olmayı, “mühendis” de mühendis olmayı, “vatandaş” da vatandaş olmayı hak etmeli...

VELHASIL...

Gelişmeyi de, erimeyi de “kültürler” sağlıyor...

Kültürel dönüşüm için mi?

Örneğin, Japonya’daki manga (hikaye) serileri, çocukların eğitiminde/kültürel gelişimde rol oynuyor...

50 yıldır yayımlanan “Kochikame” mesela:

Bir gencin, ilginç fikirlerini, yatırıma çevirememesi hikayesini, mizahi/eleştirel yönüyle işliyor...

Milyonlarca satıyor ve bir çizgi hikaye kitabı, çocukların fikri gelişiminde rol oynuyor...

Bizde ise yarışma/dizilerde işlenen (daha da kötüsü teşvik edilen) konular sayesinde edinilen kültürler, sosyal yaşamdan çalışma hayatına, eğitimden siyasete kadar gerileme getiriyor...

Durgunluk endişesi emtiayı ucuzlatıyor, bizim enerjimiz ucuzlar mı?

Şeref OĞUZ

08 Temmuz 2022 Cuma

Başlığa bakıp **bizim ekonomiden** dem vurduğumu sanmayın. Bu, **küresel ekonominin piyasa refleksi...** Bizim konuyla ilgimiz yok zira biz **kendi heterodoksumuzda** ve **eklektik düzlemde** ilerliyoruz. Artık **her nereye** ilerliyorsak? Zira bu politikayı önerenlerin dahi **nereye varacağımıza** dair fikri olduğunu sanmıyorum.

Biz, **durgunluk endişesine** geri dönelim. Neredeyse tüm emtialarda **resesyon** (durgunluk) korkusu yüzünden, **fonlar satış** yapıyor. Haziran, son 20 yılda merkez bankalarının **en fazla faiz artışı gerçekleştirdikleri** ay oldu. **40 yılın en yüksek enflasyonu** sebebiyle parasal sıkılaştırma sürecektir.

ALTINA NE OLUYOR?

Bir yandan artan **jeopolitik riskler** diğer yandan **enflasyon** belası, **durgunluk** kaygısı derken, “**dünya güvensizlik endeksi**” diyebileceğimiz altının, beklenenin aksine **ons fiyatı düşüyor**. Peki, sebebi nedir?

1-Durgunluk korkusu değerli metalleri eritiyor.

2-Küresel bazda yükselen faizler, işlerin daha da kötüye gideceğine yorumlanıyor.

3-Ham petrol gibi altın da dolar üzerinden fiyatlanıyor. Daha güçlü bir dolar, daha düşük ons demek.

4-Altın, enflasyona karşı bir korunma aracıdır. Ancak dünya resesyon korkusu ile mücadele ediyor.

5-Altın, dolarla fiyatlandığı için gram altın yüksek seyrini koruyor.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Emtianın gerilemesi bizi ilgilendirmeli mi?

Elbette... İhracatta dış emtiaya bağımlıyız ve birim fiyat oluşumunda emtiya fiyatları, en az kur kadar belirleyici... Hal böyle olunca bu durum, ihraç malı üretenlerimiz için avantaj oluşturunca. Özetle emtiadaki fiyat hareketliliği, tüm sektörleri farklı oranda ve yönde etkiliyor.

Enerji maliyetimizde iyileşme yaşanır mı?

Beklenti budur ama petrolün varil fiyatı 65 \$'lara inmedikçe bizde dişe dokunur enerji faturası iyileşmesi yaşanmaz. Hele ki aracının deposunu düşünenler, her benzin pompasının vergi dairesi olduğunu hesaba katarsak, fazla umutlanmasın.

NOT

YAĞMURDAN KAÇARKEN DOLUYA TUTULMAK

Şu anda ekonomistlerin üzerinde en fazla kafa patlattığı soru şudur? **Hangisi daha tehlikeli; enflasyon mu durgunluk mu?** Peki, siz ne düşünüyorsunuz?

Enflasyon; **baş belası**... Hele ki yüksek enflasyon ise ekonomi kemirgeni... Ama durgunluğa ne demeli? Piyasada **hareket yoksa ekonomin bereketi** nereden gelecek?

Buradaki açmaz; **birinin diğerine antitez** olmasıdır. Hani diyoruz ya “**enflasyon obezite ise durgunluk diyet**” diye... Fakat bizdeki sorun; **enflasyondan korunmak** adına liradan kaçıp **mala, emtiaya** yönelince, talep patlaması üzerinden **enflasyonu besliyor** olmamız...

Kırk katır mı kırk satır mı ikileminde acaba bizler; **ölümlerden ölüm beğen** dercesine bir ayrıma mı zorlanıyoruz? Aslında durum, sandığımızdan da kötü olabilir; **hem kırk satır hem kırk katır**...

Yeni ankette sürprizler var

Türkiye her geçen gün seçim havasına daha çok giriyor. Bu sürece kamuoyu araştırmaları ile bir pencere açmak istedim.

Ünlü kamuoyu araştırmacısı Hilmi Daşdemir'in başkanı olduğu Optimar'ın 23-28 Haziran tarihleri arasında 1613 kişi ile yüzyüze anket yöntemiyle yaptığı araştırmayı paylaşmak istiyorum.

Her defasında ifade ediyorum ama Optimar'ın anketi ilk olarak bu sütunlardan kamuoyuna açıklanıyor. O nedenle veriler yeni ve sonuçları ilk kez duyacaksınız.

EN ÖNEMLİ SORUN

Seçim mi geçim mi konusu ilk kez bu kadar kendini yakından hissettiriyor. Çünkü bu seçimlere ekonominin damga vuracağı kesin.

Optimar'ın 'Geçen ayın en önemli sorunu nedir?' sorusuna ankete katılanların yüzde 58.9'u zamlar, yüzde 25.7'si ise enflasyon yanıtını vermiş. Birbirini tamamlayan iki başlık. Rusya-Ukrayna Savaşı dahi yüzde 7.4 oranıyla üçüncü sırada geliyor. Herkes kendi ekonomik savaşıyla meşgul.

EKONOMİ İLK SIRADA

'Türkiye'nin en önemli sorunu nedir?' sorusuna verilen yanıt ise şaşırtıcı değil. Ankete katılanların yüzde 70.2'si ekonomi yanıtını vermiş. Onu yüzde 5.8'le Suriyeliler takip ediyor.

Ekonomi diyenlerde genellikle kadınlar önde çıkardı ama bu kez erkekler birinci sırada geliyor. Herhalde hayat pahalılığının yükünü en çok onlar omuzladığı için olsa gerek.

Kadınların yüzde 48.4'ü ekonomi derken, bu oran erkeklerde yüzde 51.6'ya yükseliyor.

CHP ÇÖZER DEMİYOR

Optimar'ın anketindeki can alıcı noktalardan birini de 'Bu sorunu kim çözer?' sorusu oluşturuyor. Ekonominin yüzde 70'le birinci sırada olduğu bir dönemde tartışmasız bir

şekilde muhalefetin işaret edilmesi beklenir değil mi? Ama öyle değil. Ankete katılanların yüzde 26.6'sı AK Parti diyor. CHP diyenlerin oranı ise yüzde 17.2 ile ikinci sırada geliyor. Üçüncü sırada ise yüzde 7'yle İYİ Parti yer alıyor. Dördüncü sırada yüzde 6.6'yla HDP var. MHP yüzde 4.6 oranıyla beşinci sırada bulunuyor.

Ali Babacan ekonomi konusunda çok iddialı ama Zafer Partisi ve Yeniden Refah onu geçmiş durumda.

Zafer Partisi çözer diyenlerin oranı yüzde 1.7 ederken, Yeniden Refah diyenler 0.6 çıkıyor. DEVA Partisi ise yüzde 0.6'yla sekizinci sırada yer alıyor.

NEDEN 'AK PARTİ ÇÖZER' DİYOR

Ekonomik sorunlara rağmen neden hâlâ halkımız bu sorunu AK Parti çözer diyor, CHP seçmenin üçte biri dahi bu sorunu benim partim çözer demiyor? Bunlar siyasetin önemli soruları.

AK Parti çözer diyenlerin yüzde 16.1'i çözüm odaklı olmasını gösteriyor. Bilgi, tecrübe ve istikrarlı diyenler yüzde 11.3 olurken, partinin çizgisini ve vizyonunu beğeniyorum diyenler yüzde 10'luk bir oranı oluşturuyor. Partinin liderine güveniyorum diyenler yüzde 9.4'le dördüncü sırada yer alıyor.

EN BEĞENİLEN SİYASETÇİ

AK Parti'nin oylarındaki iniş çıkışlara rağmen Cumhurbaşkanı Erdoğan en beğenilen siyasetçi anketindeki birinciliğini açık ara farkla korumayı başarıyor.

Ankete katılanların yüzde 32.1'i en beğenilen siyasetçi olarak Erdoğan'ı işaret ederken, onu yüzde 14.3'le Mansur Yavaş takip ediyor. Selahattin Demirtaş'ın yüzde 7.5'le üçüncü sırada geldiği ankette Kemal Kılıçdaroğlu yüzde 7.1'le dördüncü sırada yer alıyor. Meral Akşener yüzde 5.8 alırken Ekrem İmamoğlu düşüşünü burada da sürdürüyor. İmamoğlu diyenlerin oranı yüzde 5.5 çıkıyor.

PARTİLERİN OY ORANI

Yaşanan ekonomik sorunlara rağmen partilerin oy oranlarında çok büyük inişler ve çıkışlar gözlenmiyor.

Muhalefet anketçilerin AK Parti'nin oylarını CHP ile eşitleme çabasına rağmen bağımsız kamuoyu araştırma kuruluşlarının verileri onu göstermiyor. Optimar'ın anketinde kararsızlar dağıtıldığı takdirde AK Parti'nin oy oranı yüzde 36, CHP ise yüzde 26 çıkıyor. İYİ Parti yüzde 10.3'le üçüncü sırada gelirken, MHP'nin oy oranı yüzde 10 çıkıyor. Hani MHP çok gerilemişti, ne oldu?

HDP yüzde 10 oy oranıyla MHP'nin peşinden geliyor. Diğer partilerin oy oranı ise şöyle çıkıyor:

Zafer Partisi: Yüzde 1.9

Deva Partisi: Yüzde 1.6

Türkiye Değişim Partisi: Yüzde 1.0

Yeniden Refah Partisi: Yüzde 0.9

Saadet Partisi: Yüzde 0.8

BBP: Yüzde 0.6

Memleket Partisi: Yüzde 0.6

Gelecek Partisi: Yüzde 0.4

DODURGA ŞOKU YAŞAYABİLİRLER

Muhalefetin kendi yaptırdığı anketlere kuşkuyla bakmasında yarar var. Çünkü muhalefeti füze hızıyla çıkarırken, AK Parti'yi yere çakmaya çalışıyorlar. Bu sağlıklı bir sonuç değil. Eğer o anketlere inanırlarsa 2023 seçimlerinde bir Dodurga şoku yaşayabilirler. Benden uyarması.

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİNDE KİM ÖNDE

2023 seçimleri yaklaştıkça cumhurbaşkanı adaylarının oy oranları da büyük önem kazandı. CHP Genel Merkezi'ne fatura kesen araştırma şirketlerinin verdiği sonuçlarda AK Parti barajın altına ha düştü ha düşecek. Erdoğan'ın kazanması ise imkânsız. Oysa güvenilir firmaların anketleri onu söylemiyor.

Optimar'ın, 'Cumhurbaşkanlığı seçiminde kime oy vereceksiniz?' sorusuna ankete katılanların yüzde 33.7'si Erdoğan yanıtını vermiş.

İkinci sırada ise yüzde 14.9 oy oranı ile Mansur Yavaş geliyor. Kılıçdaroğlu yüzde 8.3'le üçüncü sıraya yükselmiş. Onu yüzde 8'le Selahattin Demirtaş takip ediyor. Meral Akşener'de kısmi bir kıpırdanma var. Akşener yüzde 5.4'le beşinci sırada yer alırken, Ekrem İmamoğlu bir zamanlar ikinci sırada yer aldığı cumhurbaşkanlığı anketinde yüzde 5.1'le altıncı sıraya gerilemiş durumda.

ÜÇÜ ERDOĞAN'A YETİŞEMİYOR

Muhalefet ya kendini kandırıyor ya da algı operasyonu peşinde. Çünkü Erdoğan'ın muhalefetin her adayı karşısında kaybedeceği yalanını ısrarla işliyorlar. Ama anket sonuçlarını toplayınca Kılıçdaroğlu, Mansur Yavaş ve Ekrem İmamoğlu'nun oylarını üst üste topladığımızda Erdoğan'a ulaşamıyor. Erdoğan, Mansur Yavaş'ın iki katından, Kılıçdaroğlu'nun üç katından, İmamoğlu'nun dört katından fazla oy alıyor. Peki bu durumda Erdoğan nasıl kaybediyor? Muhalefetin adayları nasıl kazanıyor?

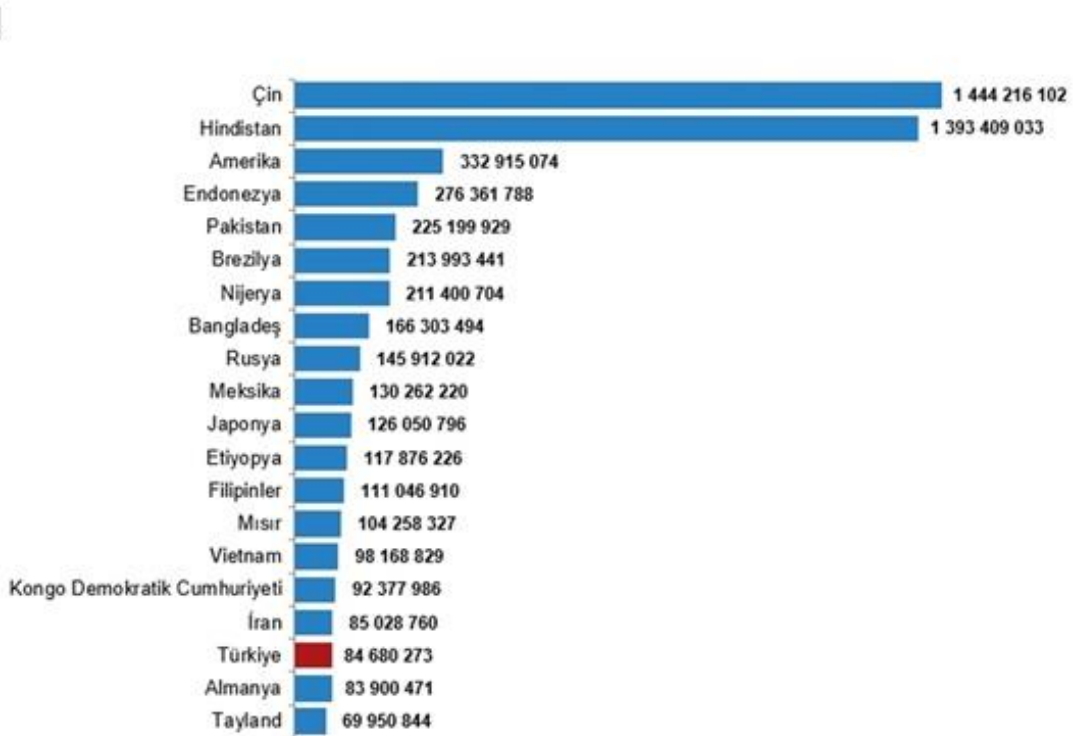
Esfender KORKMAZ

Milli Kimlik neden önemlidir ?

8 Temmuz 2022 Cuma

11 Temmuz 1987'de dünya nüfusu 5 milyara ulaşmıştı. Bu nedenle 11 Temmuz Dünya Nüfus Günü olarak ilan edildi. Bu sene kasım ayında dünya nüfusu 8 milyar olacak.

Türkiye 85 milyona yakın nüfusu ile dünyada en fazla nüfusu olan ülkeler içinde 18. sırada yer alıyor. (Aşağıdaki grafik)

Kaynak: Birleşmiş Milletler Dünya Nüfus Beklentileri, 2019
TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2021
Yıl ortası nüfuslardır.

Türkiye'de 0-17 yaş çocuk nüfus oranı yüzde 26,9 ve 15-24 genç nüfus oranı yüzde 15,3 ve 65 yaş üzeri yaşlı nüfusun oranı da 9,7'dir.

2021 NÜFUS BİLEŞİMİ VE ORT. YAŞAM SÜRESİ			
	DÜNYA	TÜRKİYE	AB(27)
0-17 ÇOCUK NÜFUS ORANI	30,0	26,9	18,1
15-24 GENÇ NÜFUS ORANI	15,4	15,3	10,4
65+ YAŞLI NÜFUS	9,6	9,7	21,1
DOĞURGANLIK HIZI	2,42	1,70	1,57
ORTALAMA YAŞAM (ERKEK)	70,8	75,6	78,0
ORTALAMA YAŞAM (KADIN)	75,6	81,2	83,5

Kaynak: TÜİK

Türkiye Nüfusunu Dünya ve AB (27) ile karşılaştıırırsak;

* Çocuk, genç ve yaşlı nüfus oranı olarak dünya ortalamasına yakın, AB ortalamasından uzaktır.

* Doğurganlık hızı ve ortalama yaşam beklentisi olarak ta AB'ye daha yakındır.

10 milyon Suriyeli, Afganlı ve Orta Doğu'dan gelen göçmenler, Türkiye'nin nüfus yapısını ve Milli Kimliğini bozmaktadır. Çünkü bunlarda doğurganlık oranı daha yüksektir. Göçmen nüfus Türkiye nüfusunun yüzde 12'sidir. Şimdi Türkiye nüfusu Cumhuriyet tarihinin en büyük sorununu yaşamaktadır.

Dahası, eğitimde ve kültürde daha düşük olan 10 milyon nüfus, Türkiye'nin batıdan ve AB'den ve muassır medeniyetten uzaklaşmasını hızlandırmıştır.

ABD nüfusu 330 milyondur. ABD'ye de nüfusun yüzde 12'si kadar yani 40 milyon göçmen gönderin, ABD'de ekonomik ve sosyal istikrar bozulur.

Anlaşılması zor olan; Milliyetçi adını kullanan bir siyasi partinin neden bu yanıışa payanda olduğudur.

Türkiye nereye çekilmek isteniyor ?

Kurtuluş savaşında ve cumhuriyetin kurulmasında; sunni, şii, alevi gibi inanç ayırımı yapmadan, Türk-Kürt ayırımı yapmadan, hep birlikte olduk. Cumhuriyetle birlikte Türkiye'ye özgü bir düşünüş, yaşayış biçimimiz oluştu. Milli geleneklerimiz oluştu. Ortak toplumsal değerlerimiz oluştu. Bir ulusal hafıza, bir kültürel bellek oluştu.

Özetle Türkiye Milli Kimliği oluştu.

Söz gelimi benim üç kız kardeşim var... Birisi Kars yöresinden, yerli (Ahıska Türkleri), Birisi Terekeme (Oğuzların salur terakime boyu), Birisi de Kürtle evlidir. Benim damatlarım arasında bir ayırım yapmama veya çocukları arasında bir ayırım yapmama imkan var mı? Elbette yoktur.

Bu milli kimlik ülkenin geleceği için de bir teminattır. 10 milyon Arap ve Afganlı bu milli kimliğimiz için bir dinamittir.

Halk bu yanlışın farkında ve rahatsızlık duyuyor. Yapılan anketlerden çıkan sonuçlar aynı; halk göçmenlerin geri gönderilmesini istiyor.

En son Areda Araştırma anketine göre;

* Halkın yüzde 42,8'i hemen, yüzde 31,2'side barış sağlandıktan sonra olmak üzere toplam yüzde 74'ü, Suriyeliler gönderilsin diyor.

* Halkın yüzde 22'si faydalı olanlar kalsın, diğerleri gönderilsin diyor.

* Halkın yüzde 3,8'i hiç gönderilmesin diyor.

AKP'nin oy kaybında ekonomik sorunlar kadar, milli kimliğimizin bozulmasından endişe duyanlarda etkilidir.

08 Temmuz 2022, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Putin'in ahı Boris'i yıktı

İngiltere Başbakanı **Boris Johnson** şu anda başbakan ama Muhafazakâr Parti'nin lideri değil. Muhafazakâr Parti'nin 1920'lerden kalma içtüzüğü, **Boris Johnson'a** güvensizlik oyu verilip düşürülmesini imkânsız kılıyor. Bu yüzden **Boris Johnson** parti liderliğini bıraktı ama başbakanlığı bırakmamakta direniyor. Yeni biri göreve başlayana kadar başbakanlığı sürdüreceğini söyledi.

Hatırlanacağı gibi Rusya-Ukrayna Savaşı'nı körükleyen Batılı liderlerin başında **Boris Johnson** geliyordu. Rusya'ya ambargo ve yaptırımların da öncülüğünü yapan İngiltere'nin milyarlarca sterlin silah yardımıyla Rusya-Ukrayna Savaşı bitmez ve içinden çıkılmaz bir hâl aldı.

Boris Johnson, sürekli **Putin**'in devrilip gideceğine ilişkin demeçler veriyordu ve fırsat buldukça Kiev'e gidip Zelenski'yle buluşuyordu. Son Madrid Zirvesi'nde Cumhurbaşkanı **Tayyip Erdoğan** ile samimi pozları dikkat çekip sempati toplayan **Johnson**, aslında görüldüğü gibi biri değil ve bu savaştaki payı büyük. Şimdi **Putin**'in yerine kendisi devrildi. Sonbaharda başbakanlığın da elinden gideceğine kesin gözüyle bakılıyor.

Ancak bilinen bir gerçek varsa o da şu ki, Türkiye ile İngiltere Brexit'ten beri ortak çıkarlara sahip. İktidara kim gelirse gelsin bu yakın gelecekte değişecek gibi durmuyor.

ŞİDDETİN SİYASETİ OLMAZ

Konya'da bir hasta tarafından başından vurularak öldürülen doktor için sağlık personeli ayaklandı. Savcılıklar bu direnişlere yasak koydu. RTÜK de bu cinayetle ilgili haberleri yasakladı. Doktorları korumak adına birçok pozitif ayrımcı kanun devreye girdi. Artık doktora şiddetin yasada yeri olduğu gibi bundan sonra doktorlar yaptıkları yanlış tedavinin tazminatından da sorumlu değil.

Bütün bunlar başta Türk Tabipleri Birliği gibi militan örgütleri mutlu etmediği gibi, CHP Genel Başkanı **Kemal Kılıçdaroğlu** da konuyu aşırı söylemlerle siyasallaştırıyor. Sağlık Bakanı **Fahrettin Koca**, kendisini ağır dille eleştiren **Kemal Kılıçdaroğlu**'na,

sözlerinin hem vicdani hem de siyasi ahlaka sığmadığını söyledi. Sonuç olarak şiddet konusu siyaset üstü olmalıdır. Oy konusu kesinlikle yapılmamalıdır. Ayrıca kategorize edilmemelidir. Şiddetin kadını, çocuğu, doktoru olmaz; şiddet şiddettir.

MEVSİMLER KAYIYOR

Bayram tatilinde bütün oteller yüzde 100'e yakın doldu. Ancak tahminlere göre Ege ve Marmara'da bayram günleri hava yağmurlu ve rüzgârlı olacak. Antalya'da ise aşırı sıcaklar geliyor. Anlaşılan yaz, bayramdan sonra gelecek. Küresel ısınma var mı yok mu veya bunun sebebi insanlar mı ayrı bir tartışma konusu ama mevsimlerin kaydığı bir gerçek.